

Sadržaj:

POJMOVNE I TEORIJSKE OSNOVE USTAVNOG PRAVA I USTAVA	13
I. PREDMET, POJAM I NAZIV USTAVNOG PRAVA	13
1. PREDMET USTAVNOG PRAVA	13
2. POJAM USTAVNOG PRAVA	14
3. PRAVNA I POLITIČKA DIMENZIJA I SADRŽAJ USTAVNOG PRAVA	15
4. UTVRĐIVANJE NAZIVA ZA USTAVNO PRAVO	16
II. USTAVNO PRAVO U SISTEMU PRAVA I OSTALIH DRUŠTVENIH NAUKA	20
1. USTAVNE I OSTALE PRAVNE NORME	20
2. ODNOS PRAVNIH DISCIPLINA I USTAVNOG PRAVA	21
3. ODNOS VANPRAVNIH NAUČNIH DISCIPLINA I USTAVNOG PRAVA	22
III. METODE I TEHNIKE KOJE SE KORISTE U USTAVNOM PRAVU	23
1. METODE	24
2. TEHNIKE	25
IV. IZVORI USTAVNOG PRAVA	26
1. POJMOVNO UTVRĐIVANJE IZVORA USTAVNOG PRAVA	26
2. IZVORI USTAVNOG PRAVA U SVIJETU	27
1. Izvori ustavnog prava u Velikoj Britaniji	27
2. Izvori ustavnog prava u Sjedinjenim Američkim Državama	28
3. Izvori ustavnog prava u Francuskoj	29
3. IZVORI USTAVNOG PRAVA U JUGOSLOVENSKIM ZEMLJAMA I DRŽAVAMA NASTALIM NAKON RASPADA JUGOSLAVIJE	30
V. NASTANAK I POJAM USTAVA	32
1. NASTANAK USTAVA	32
2. POJAM USTAVA	33
VI. BITNA SVOJSTVA USTAVA	35
VII. DONOŠENJE USTAVA	39
1. NUŽNOST I OPRAVDANOST DONOŠENJA USTAVA	39
2. RAZLIKE U NAČINU DONOŠENJA USTAVA I OSTALIH OPŠTIH AKATA	40
3. DONOŠENJE USTAVA U RAZLIČITIM OKOLNOSTIMA	40
4. PROGLAŠENJE (PROMULGACIJA) USTAVA	41
5. IZRADA I STRUKTURA USTAVA	42
VIII. PROMJENA (REVIZIJA) USTAVA	44
1. RAZLOZI I VRSTE PROMJENE USTAVA	44
2. PROMJENE USTAVA U SVIJETU	44
3. PROMJENE USTAVA U BIVŠOJ SFRJ	47
4. REVIZIJA USTAVA SAVEZNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE I REPUBLIKE SRBIJE	48
5. REVIZIJA USTAVA REPUBLIKE SRPSKE	49
6. REVIZIJA USTAVA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE	49
7. REVIZIJA USTAVA BOSNE I HERCEGOVINE	50
IX. KLASIFIKACIJA (PODJELA) USTAVA	50
A. PRIMARNA KLASIFIKACIJA	50
B. SEKUNDARNA KLASIFIKACIJA	52
1) Formalnopravna podjela	53
2) Sociološko-pravna podjela	55
3) Političko-pravna podjela	57

NASTANAK I RAZVOJ USTAVA I USTAVNOSTI U SVIJETU	61
I. RAZVOJ USTAVNOSTI DO PRVIH PISANIH USTAVA	61
1. POJMOVNO ODREĐENJE I PORIJEKLO USTAVA I USTAVNOSTI	61
2. PREDUSTAVNI PISANI POLITIČKI I PRAVNI DOKUMENTI USTAVNOG KARAKTERA	63
II. PRVI PISANI USTAVI	67
1. DRUŠTVENI USLOVI U KOJIMA SU NASTALI PRVI PISANI USTAVI	67
2. DONOŠENJE PRVIH PISANIH USTAVA	69
III. USTAVI I USTAVNOST U ZEMLJAMA GRAĐANSKE DEMOKRATIJE	72
1. USTAV I USTAVNOST U ENGLJSKOJ	72
2. USTAV I USTAVNOST SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA	76
3. RAZVOJ I KARAKTERISTIKE USTAVNOSTI U FRANCUSKOJ	79
IV. USTAVNI RAZVOJ U ZEMLJAMA SOCIJALIZMA	82
1. DRUŠTVENA DIFERENCIJACIJA I POJAVA NOVIH OBLIKA POLITIČKIH SISTEMA	82
2. USTAVNI RAZVOJ RSFSR I SSSR	83
3. USTAVNI SISTEM HP KINE	85
V. USTAVI ZEMALJA U RAZVOJU	89
1. KARAKTERISTIKE I PODJELA ZEMALJA U RAZVOJU	89
2. USTAVNI SISTEM INDIJE	90
VI. USTAVI I USTAVNOST ZEMALJA U TRANZICIJI	92
1. NASTANAK USTAVNOSTI I USTAVA ZEMALJA U TRANZICIJI	92
2. USTAV I USTAVNOST RUSKE FEDERACIJE	92
3. TRANZICIJA SISTEMA ISTOČNOEVROPSKIH ZEMALJA	94
VII. SAVREMENI SVIJET I TENDENCIJE RAZVOJA USTAVNOSTI	96
RAZVOJ USTAVNOSTI U JUGOSLAVIJI OD 1918. DO 1990. GODINE	99
I. USTAVNI RAZVOJ ZEMALJA KOJE SU KONSTITUISALE DRŽAVU KRALJEVINU SHS. .	99
II. DRŽAVNO I DRUŠTVENO UREĐENJE KRALJEVINE SHS	103
1. PRIPREME ZA DONOŠENJE PRVOG USTAVA KRALJEVINE SHS	103
2. VIDOVDANSKI USTAV I NJEGOVA ZNAČAJ	104
3. OKTROISANI USTAV KRALJEVINE JUGOSLAVIJE	107
III. REVOLUCIJA 1941-1945. I STVARANJE NOVE JUGOSLOVENSKE DRŽAVE	109
IV. USTAVI I RAZVOJ USTAVNOSTI U JUGOSLAVIJI (FNRJ - SFRJ)	
OD 1945. DO 1990. GODINE	112
1. USTAV FNRJ IZ 1946. GODINE	112
2. USTAV SFRJ IZ 1963. GODINE	117
3. USTAV SFRJ IZ 1974. GODINE	121
EKONOMSKO-SOCIJALNO UREĐENJE	127
I. USTAVNO REGULISANJE EKONOMSKO-SOCIJALNOG UREĐENJA	127
II. OSNOVE EKONOMSKO-SOCIJALNOG UREĐENJA	129
III. SVOJINA - SADRŽAJ I OBLICI	131
1. POJAM I KARAKTERISTIKE SVOJINE	131
2. ISTORIJSKO-PRAVNI OBLICI SVOJINE	132
3. DIFERENCIRANI FORMALNOPRAVNI OBLICI SVOJINE	133
4. USTAVNA REGULATIVA SVOJINE	135
IV. RAD, SREDSTVA ZA RAD I SLOBODNA PRIVREDA	136
V. STICANJE I RASPODJELA DOHOTKA	138

VI. ORGANIZOVANJE I UDRUŽIVANJE U PRIVREDI	138
VII. UPRAVLJANJE U PRIVREDI	142
VIII. DRUŠTVENE DJELATNOSTI I NJIHOV DRUŠTVENO-EKONOMSKI POLOŽAJ	144
SUVERENITET I OBLICI OSTVARIVANJA SUVERENOSTI	149
I. SUVERENITET I DRŽAVNA VLAST	149
II. TEORIJE O SUVERENITETU	150
III. DIFUZNOST I RELATIVNOST POJMA I SADRŽAJ SUVERENITETA	155
IV. USTAV I SUVERENITET	160
PRAVA I SLOBODE ČOVJEKA I GRAĐANINA	165
I. CIVILNO (GRAĐANSKO) DRUŠTVO	165
II. PRIRODNA I STEČENA PRAVA I SLOBODE	167
III. ZNAČAJNI DOKUMENTI O PRAVIMA I SLOBODAMA ČOVJEKA I GRAĐANINA	169
IV. USTAVNO REGULISANJE PRAVA I SLOBODA	171
V. KLASIFIKACIJA PRAVA I SLOBODA ČOVJEKA I GRAĐANINA	174
1. LIČNA PRAVA I SLOBODE	175
2. POLITIČKA PRAVA I SLOBODE	179
3. EKONOMSKO-SOCIJALNA PRAVA I SLOBODE	182
4. NOVA I POSEBNA PRAVA I SLOBODE	184
VI. NARUŠAVANJE LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA	186
VII. USTAVNE DUŽNOSTI I ODGOVORNOSTI	187
DEMOKRATIJA I POLITIČKE INSTITUCIJE U USTAVNOM SISTEMU	191
I. DEMOKRATIJA - SUŠTINA I ZNAČAJ	191
1. POJAM I SADRŽAJ DEMOKRATIJE	191
2. OSNOVNI OBLICI DEMOKRATIJE I NJIHOVO OSTVARIVANJE	192
3. TIPOVI (VRSTE) DEMOKRATIJE	193
1. Politička demokratija	194
2. Ekonomska (industrijska) demokratija	195
3. Masovna (narodna) demokratija	196
4. Neposredna demokratija	196
4. OGRANIČENJA DEMOKRATIJE	197
II. INSTITUCIJE NEPOSREDNE DEMOKRATIJE	198
III. POLITIČKE ORGANIZACIJE (STRANKE)	203
1. NASTANAK I RAZVOJ POLITIČKIH ORGANIZACIJA	203
2. POJAM, ZNAČAJ I ZADACI POLITIČKIH ORGANIZACIJA	206
3. KLASIFIKACIJA POLITIČKIH ORGANIZACIJA	208
4. ORGANIZACIJA I ODNOSI U ORGANIZACIONOJ STRUKTURI POLITIČKIH PARTIJA	210
5. IDEOLOGIJA POLITIČKIH PARTIJA	212
6. USTAVNOPRAVNI POLOŽAJ POLITIČKIH ORGANIZACIJA	213
IV. PREDSTAVNIČKI I IZBORNI SISTEM	216
1. POJAM, RAZVOJ I KARAKTERISTIKE PREDSTAVNIČKOG SISTEMA	216
2. IZBORNI SISTEM, NJEGOV ZNAČAJ I RAZVOJ	218
3. BIRAČKO PRAVO I NJEGOVO OSTVARIVANJE	221
4. SPROVOĐENJE IZBORA	224

5. RASPODJELA MANDATA PREMA IZBORNIM REZULTATIMA	226
USTAVNO UREĐENJE DRŽAVA NASTALIH RASPADOM SFRJ.....	231
I. RASPAD SFRJ I OBRAZOVANJE NOVIH DRŽAVA	231
1. UZROCI RASPADA SOCIJALISTIČKE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE	231
2. PROCES RASPADA SOCIJALISTIČKE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE	234
3. OBRAZOVANJE NOVIH DRŽAVA	235
II. RAZVOJ DRŽAVNOSTI, KONSTITUISANJE I USTAVNO UREĐENJE	
BOSNE I HERCEGOVINE.	236
1. STVARANJE AUTONOMNOSTI I DRŽAVNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE	236
2. USTAV I USTAVNO UREĐENJE BOSNE I HERCEGOVINE	240
1. Donošenje Ustava i njegove karakteristike	240
2. Struktura ustava	241
3. Osnove i principi ustavnog uređenja Bosne i Hercegovine	243
3. LJUDSKA PRAVA I OSNOVNE SLOBODE	245
4. NADLEŽNOSTI INSTITUCIJA BOSNE I HERCEGOVINE I ENTITETA	247
1. Nadležnosti Bosne i Hercegovine	247
2. Nadležnosti entiteta	248
3. Dodatne (eventualne) nadležnosti	248
5. INSTITUCIJE BOSNE I HERCEGOVINE	249
1. Parlamentarna skupština	249
2. Predsjedništvo Bosne i Hercegovine	251
3. Savjet ministara	252
4. Ustavni sud Bosne i Hercegovine	253
5. Sud Bosne i Hercegovine	254
6. Centralna banka	255
III. FORMIRANJE I USTAVNO UREĐENJE REPUBLIKE SRPSKE	256
1. PROCES FORMIRANJA REPUBLIKE SRPSKE	256
1. Uslovi i razlozi formiranja Republike Srpske	256
2. Principi i instituti na kojima se temelji ustavno uređenje i konstituisanje	
Republike Srpske	257
3. Osnovni konstitutivni akti Republike Srpske	261
2. USTAVNO UREĐENJE REPUBLIKE SRPSKE	263
1. Ustavni položaj Republike Srpske u okviru Bosne i Hercegovine	263
2. Ustav i ustavno uređenje Republike Srpske	264
3. Ustavne nadležnosti Republike Srpske	265
4. Prava i slobode i njihovo ostvarivanje	266
3. ORGANIZACIJA VLASTI REPUBLIKE SRPSKE	267
1. Narodna skupština	268
2. Predsjednik Republike	269
3. Vlada Republike Srpske	270
IV. KONSTITUISANJE I USTAVNO UREĐENJE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ..	271
1. OSNIVANJE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE	271
2. USTAV I USTAVNO UREĐENJE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE	272
3. PODJELA NADLEŽNOSTI IZMEĐU FEDERALNE I KANTONALNE VLASTI	273
1. Nadležnost Federacije	273
2. Zajedničke nadležnosti federalne vlasti i kantona	274

3. Nadležnosti kantona	274
4. STRUKTURA FEDERALNE VLASTI	274
1. Zakonodavna vlast	274
2. Izvršna vlast Federacije	276
5. KANTONALNE-ŽUPANIJSKE VLASTI	278
1. Zakonodavno tijelo kantona	278
2. Izvršna vlast kantona	279
6. OPŠTINSKA I GRADSKA VLAST	280
V. OSNOVE USTAVNOG UREĐENJA SUSJEDNIH DRŽAVA	281
1. SAVEZNA REPUBLIKA JUGOSLAVIJA	281
1. Formiranje države SRJ	281
2. Nadležnosti Savezne Republike Jugoslavije	281
3. Organizacija vlasti u SRJ	282
2. DRŽAVNA ZAJEDNICA SRBIJA I CRNA GORA	284
3. USTAVNO UREĐENJE REPUBLIKE SRBIJE	286
1. Donošenje ustava i državnost Republike Srbije	286
2. Ustavnopravni položaj građana	286
3. Organizacija vlasti u Republici Srbiji	287
4. USTAVNO UREĐENJE REPUBLIKE CRNE GORE	289
5. USTAVNO UREĐENJE REPUBLIKE HRVATSKE	292
OBLICI DRŽAVNOG UREĐENJA I VLADAVINE	295
I. POJAM I VRSTE OBLIKA DRŽAVNOG UREĐENJA	295
II. UNITARNI (PROSTI) OBLIK DRŽAVNOG UREĐENJA	297
III. FEDERALIZAM - FEDERALNO DRŽAVNO UREĐENJE	298
1. NASTANAK I POJAM FEDERALIZMA	298
2. RAZVOJ FEDERALIZMA U SVIJETU	299
3. SVOJSTVA I VRSTE FEDERACIJE	301
1. Ciljevi federacije	301
2. Bitna svojstva federacije	301
3. Načela jedinstva i slobode cjeline i dijelova	302
4. Vrste federacije	303
4. OBRAZOVANJE, STRUKTURA I ORGANIZACIJA FEDERALNE DRŽAVE	304
5. NADLEŽNOSTI FEDERACIJE I FEDERALNIH JEDINICA	306
6. UČEŠĆE FEDERALNIH JEDINICA U VRŠENJU VLASTI U FEDERACIJI	307
7. JUGOSLOVENSKI FEDERALIZAM	311
1. Federacija FNRJ i SFRJ	311
2. Federacija SRJ	319
IV. KONFEDERALNI OBLIK DRŽAVNOG UREĐENJA	322
V. UNIJA KAO OBLIK UDRUŽIVANJA DRŽAVA	324
1. Personalna unija	324
2. Realna unija	325
3. Mješovite unije	325
VI. OBLICI VLADAVINE	328
SISTEM DRŽAVNE VLASTI	331
I. FUNKCIJE I LEGITIMITET DRŽAVNE VLASTI	331

1. SVOJSTVA I FUNKCIJE DRŽAVNE VLASTI	331
2. LEGITIMNOST DRŽAVNE VLASTI	332
II. OBLICI ORGANIZACIJE DRŽAVNE VLASTI	334
1. TEORIJE O SISTEMU I ORGANIZACIJI DRŽAVNE VLASTI	334
2. SISTEM PODJELE VLASTI	335
3. SISTEM JEDINSTVA VLASTI	339
III. POLITIČKO PREDSTAVNIŠTVO - PARLAMENT	341
1. NASTANAK, POJAM I VRSTE POLITIČKOG PREDSTAVNIŠTVA	341
4. PARLAMENT - STRUKTURA I NADLEŽNOSTI	345
IV. ŠEF DRŽAVE (PREDSJEDNIK - MONARH)	347
1. ŠEF DRŽAVE, VRSTE I NAČIN IZBORA	347
2. USTAVNI POLOŽAJ ŠEFA DRŽAVE	349
3. ODNOS ŠEFA DRŽAVE, ZAKONODAVNE I IZVRŠNE VLASTI	350
V. IZVRŠNI ORGAN (VLADA)	352
1. NASTANAK, POJAM I VRSTE VLADE	352
2. IZBOR, SASTAV I OPOZIV VLADE	353
3. NADLEŽNOST, RAD I ODGOVORNOST VLADE	354
VI. ODLUČIVANJE U SISTEMU UPRAVLJANJA	355
1. ELEMENTI I MODELI ODLUČIVANJA	355
2. NAČELA, FAZE I VRSTE ODLUKA	356
3. ODLUČUJUĆI I IZVRŠAVAJUĆI ORGANI	357
4. SISTEM RUKOVOĐENJA	357
PRAVOSUDNI SISTEM - SUDSKA VLAST	361
1. NASTANAK I RAZVOJ PRAVOSUĐA I POJAM SUDSKE VLASTI	361
2. ORGANIZACIJA I NADLEŽNOST SUDOVA, SUDIJE - IZBOR I RAZREŠENJE	363
1. Organizacija i vrste sudova	363
2. Nadležnosti sudova	364
3. USTAVNA NAČELA O SUDOVIMA	366
4. JAVNO TUŽILAŠTVO	368
5. OSTALE INSTITUCIJE PRAVOSUDNOG SISTEMA	370
1. Advokatura	370
2. Javno pravobranilaštvo	371
3. Ombudsman	371
4. Arbitraža (izbrani sudovi)	372
VLADAVINA PRAVA - USTAVNOST I ZAKONITOST	375
I. VLADAVINA PRAVA I PRAVNA DRŽAVA	375
II. USTAVNOST I ZAKONITOST	378
1. NASTANAK I POJAM USTAVNOSTI I ZAKONITOSTI	378
2. PRINCIPI I FUNKCIJE USTAVNOSTI I ZAKONITOSTI	379
3. USTAVNE OSNOVE USTAVNOSTI I ZAKONITOSTI	380
III. ZAŠTITA I KONTROLA USTAVNOSTI I ZAKONITOSTI	381
USTAVNI SUDOVİ	387
I. USTAVNO SUDOVANJE U SVIJETU	387
1. ZNAČAJ I RAZLOZI UVOĐENJA USTAVNIH SUDOVA	387

2. OSNOVE NA KOJIMA SE ZASNIVA DJELOVANJE USTAVNOG SUDA	388
3. RAZVOJ (ŠIRENJE) USTAVNOG SUDSTVA	389
II. USTAVNI SUDOVI U JUGOSLAVIJI	390
1. ZAŠTITA USTAVNOSTI I ZAKONITOSTI U FNRJ - SFRJ	390
2. SAVEZNI USTAVNI SUD (SRJ)	392
III. USTAVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE	393
IV. USTAVNI SUD BOSNE I HERCEGOVINE	395
VOJSKA I POLICIJA	399
I. BOJCKA	399
1. POJAM, OBLICI I FUNKCIJE VOJSKE	399
2. ORGANIZACIJA I POLOŽAJ VOJSKE U PRAVNIM I DEMOKRATSKIM DRŽAVAMA	400
3. VOJSKA KAO USTAVNA KATEGORIJA	401
4. VOJSKA I ODBRANA U USTAVNOM SISTEMU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE SRPSKE	401
II. POLICIJA	404
1. POJAM I ULOGA POLICIJE	404
2. OSNOVNE FUNKCIJE POLICIJE	405
3. ORGANIZACIJA POLICIJE U BOSNI I HERCEGOVINI	406
4. ORGANIZACIJA, MJESTO I ULOGA POLICIJE U REPUBLICI SRPSKOJ	406
TERITORIJALNA AUTONOMIJA I LOKALNA SAMOUPRAVA	409
I. TERITORIJALNA AUTONOMIJA	409
1. POJAM I SHVATANJA TERITORIJALNE AUTONOMIJE	409
2. OBLICI I SVOJSTVA AUTONOMIJE	410
3. Ustavni položaj autonomnih jedinica	412
4. Autonomija u drugoj Jugoslaviji (SFRJ)	413
5. Teritorijalna autonomija u trećoj Jugoslaviji, odnosno u Republici Srbiji	415
II. LOKALNA SAMOUPRAVA	417
1. Nastanak, razvoj i pojam lokalne samouprave	417
2. OBLICI I STRUKTURA LOKALNE SAMOUPRAVE	419
3. Lokalna samouprava u Evropi i Evropska povelja o lokalnoj samoupravi	421
4. Lokalna samouprava u prvoj i drugoj Jugoslaviji	424
5. Lokalna samouprava u SRJ	428
6. Lokalna samouprava u Republici Srpskoj	429
7. Lokalna samouprava u ostalim državama nastalim na tlu bivše Jugoslavije	434
(1) Lokalna samouprava u Federaciji Bosne i Hercegovine	434
USTAVI BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE SRPSKE	437
USTAV BOSNE I HERCEGOVINE	437
PREAMBULA	437
BOSNA I HERCEGOVINA	438
LJUDSKA PRAVA I OSNOVNE SLOBODE	439
NADLEŽNOSTI I ODNOSI IZMEĐU INSTITUCIJA BOSNE I HERCEGOVINE I ENTITETA	440
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA	441
PREDSJEDNIŠTVO	443

USTAVNI SUD	445
CENTRALNA BANKA	446
FINANSIJE	446
OPŠTE ODREDBE	446
AMANDMANI	447
PRELAZNE ODREDBE	447
STUPANJE NA SNAGU	447
I. OSNOVNE ODREDBE	448
II. LJUDSKA PRAVA I SLOBODE	449
III. EKONOMSKO I SOCIJALNO UREĐENJE	455
IV. PRAVA I DUŽNOSTI REPUBLIKE	457
V. ORGANIZACIJA REPUBLIKE	458
VI. TERITORIJALNA ORGANIZACIJA	468
VII. ODBRANA	468
VIII. USTAVNOST I ZAKONITOST	469
IX. USTAVNI SUD	470
X. SUDOVI I JAVNA TUŽILAŠTVA	471
XI. PROMENA USTAVA	473
XII. ZAVRŠNE ODREDBE	473